

Wie geeft u het vertrouwen?

Alles over het levenstestament,
de volmacht en het testament en
in welke situaties dit van belang is.

Je regelt het bij de notaris

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Waarom dit boekje?

Wie behartigt uw belangen als u dat zelf niet meer kunt?

Eigenlijk wilt u er liever niet over nadenken. Maar naarmate u ouder wordt, neemt de kans toe dat anderen u moeten helpen met huishoudelijk werk, verzorging of financiële zaken. Daarom is het goed om tijdig na te denken wie uw belangen behartigt als u het zelf niet meer kunt. Of hiertoe tijdelijk niet in staat bent, bijvoorbeeld vanwege een ziekenhuisopname.

Het is belangrijk om de regie in eigen hand te nemen en alles volgens uw wensen en behoeften te laten vastleggen. Voorkom dat u te maken krijgt met financieel misbruik en regel uw zaken voordat u in een kwetsbare positie zit. Zo kunt u een testament of levenstestament maken, of een volmacht geven aan iemand die u vertrouwt. In dit boekje leest u hier meer over.

Meer informatie

Wilt u na het lezen van dit boekje nog meer informatie? Kijk dan op www.notaris.nl of vraag een onafhankelijk advies bij een notaris bij u in de buurt. Hij kan u adviseren over de verschillende mogelijkheden afhankelijk van uw persoonlijke situatie.

Moeilijke begrippen

Omdat dit boekje over de wet gaat, leest u soms moeilijke woorden. Een uitleg van deze begrippen vindt u in de begrippenlijst op de laatste pagina.

Wie geeft u het vertrouwen?

Wanneer uw lichamelijke of geestelijke toestand minder wordt, is het zaak dat uw belangen worden behartigd door iemand in wie u het volste vertrouwen heeft. Meestal zijn dat uw echtgenoot, partner of kinderen. Bedenk daarbij of het wel verstandig is dat één persoon verantwoordelijk wordt voor uw financiën. Het is namelijk ook mogelijk de taken te verdelen over meerdere personen en dat zij geregeld overleggen met elkaar. Leg de administratie op een plek die bij al deze personen bekend is. U kunt ook een toezichthouder benoemen die ervoor zorgt dat de gevolmachtigde zijn taken uitvoert, zoals u dat zou hebben gewild. Die toezichthouder kan een notaris zijn.

Volmacht

Met een volmacht geeft u een ander de bevoegdheid namens u te handelen. Dat betekent niet dat u dit zelf niet meer mag doen. Het kan gaan om het doen van betalingen, maar bijvoorbeeld ook om medische zaken.

Stel u moet voor enige tijd naar het ziekenhuis en u weet niet hoe u er na de operatie aan toe bent, dan is het verstandig om uw zaken te laten waarnemen door iemand in wie u het volste vertrouwen heeft. Als u getrouwd bent of samenwoont, is dat meestal uw echtgenoot of partner. Maar het is ook mogelijk een volmacht te geven aan uw kinderen of aan een derde.

Wat kan er in de volmacht komen te staan?

U kunt helemaal zelf bepalen wat er in de volmacht komt te staan.

U kunt bijvoorbeeld regelen:

- Op welk moment de volmacht ingaat;
- Welke handelingen de gevolmachtigde wel of niet mag verrichten;
- Of de gevolmachtigde alleen mag handelen of dat hij dat samen met een andere gevolmachtigde moet doen;
- Of, en zo ja, aan wie de gevolmachtigde zich moet verantwoorden voor de handelingen die hij heeft verricht.

Bescherming tegen financieel misbruik

In een volmacht wijst u een vertrouwenspersoon aan en legt u gedetailleerd vast welke taken hij krijgt. De vertrouwenspersoon kan er bijvoorbeeld voor zorgen dat een mantelzorger wekelijks een bepaald bedrag aan huishoudgeld krijgt. In de volmacht kunt u ook opnemen dat de notaris toezicht op de vertrouwenspersoon houdt.

Hoe maak ik een volmacht?

U kunt een volmacht opstellen via de notaris, maar ook zelf maken (onderhandse akte). Het is aan te raden de volmacht op te laten stellen door een notaris. Het is een juridisch document, waarvoor speciale kennis nodig is. De notaris beschikt over die kennis en begeleidt u bij het formuleren van uw wensen. De akte levert bewijs op van het bestaan van de volmacht. Daarnaast controleert de notaris uw identiteit en of u wilsbekwaam bent zodat achteraf vaststaat dat u geestelijk in staat was om te bepalen zoals u heeft gedaan.

U wordt wilsonbekwaam en heeft geen volmacht

Heeft u geen volmacht afgegeven en bent u daar ook niet meer toe in staat, dan zal de kantonrechter een mentor, bewindvoerder of curator aanstellen die uw zaken gaat behartigen. U hebt op deze benoeming geen invloed meer. De bewindvoerder of een curator mag niet alles voor u doen. Voor belangrijke handelingen zoals de verkoop van uw huis, is machtiging van de kantonrechter nodig, ook als uw partner uw bewindvoerder of curator is.

Levenstestament

Een levenstestament is een combinatie van een volmacht en een overzicht van persoonlijke wensen, bijvoorbeeld op het gebied van persoonlijke verzorging, medische beslissingen of het beheer van uw financiën.

Een testament werkt pas als u overlijdt. Een levenstestament werkt tijdens uw leven, op het moment dat u niet meer in staat bent zelf te handelen.

Bijvoorbeeld als u in een coma bent geraakt of als u een beroerte heeft gehad, maar ook als u slecht ter been bent geworden.

Volmacht

In een levenstestament bepaalt u wie er namens u beslissingen mag nemen als u daar zelf niet meer toe in staat bent. U geeft dan een volmacht aan iemand die u vertrouwt. Zonder zo'n volmacht mogen uw naasten niet zomaar beslissingen voor u nemen. Ook kunt u een onafhankelijk persoon of instantie aanwijzen die toezicht gaat houden op de vertrouwenspersoon die u heeft aangewezen. Dat kan een notaris zijn.

Situaties

Daarnaast kunt u in het levenstestament ook bepalen wat er in bepaalde situaties moet gebeuren. Voorbeelden van wensen die u kunt vastleggen:

- Uw financiën;
- Uw woning;
- Schenkingen die u wilt (blijven) doen en onder welke voorwaarden;
- Of u wel of niet wilt worden behandeld als u ziek bent;
- De benoeming van een bewindvoerder of mentor;
- Praktische zaken zoals de verzorging van uw huisdieren;
- Het wijzigen of laten verwijderen van profielen op sociale netwerken.

Wanneer maak ik een levenstestament?

Als u zelf de regie wilt houden over uw leven, ook voor situaties wanneer u niet meer in staat bent zelf te beslissen, biedt een levenstestament uitkomst. Wat als u de ziekte van Alzheimer krijgt, een zwaar ongeluk meemaakt of om een andere reden niet meer in staat bent beslissingen te nemen? Het is verstandig om hierover na te denken voordat dit moment aanbreekt, want dan bent u nog wilsbekwaam en kunt u zulke beslissingen nog nemen.

Hoe maak ik een levenstestament?

Als u een levenstestament wilt maken, dan kunt u daarvoor terecht bij de notaris. Die legt uw wensen vast in een notariële akte. Heeft u eenmaal bij de notaris een levenstestament laten maken dan blijft dat altijd geldig. Mocht u zich later bedenken, dan kunt u uw levenstestament altijd aanpassen bij de notaris. Het is verstandig om eens in de zoveel tijd te laten controleren of uw levenstestament nog past bij uw huidige wensen en situatie.

Testament

Iedereen heeft een nalatenschap. Wilt u niet dat de wet regelt wat daarmee moet gebeuren? Dan is het verstandig om een testament te laten maken bij de notaris. Hierin legt u zaken vast, zoals wie uw erfgenaam is of wie juist niet, de keuze voor een executeur van uw testament of het nalaten van bepaalde persoonlijke spullen.

Wat regelt de wet?

Als u getrouwd bent of een geregistreerd partnerschap heeft en u alles wilt nalaten aan uw partner en kinderen, dan is een testament in principe niet nodig. De wet regelt dat uw erfenis wordt verdeeld over uw kinderen en partner. Uw kinderen kunnen hun erfdeel echter pas opeisen als uw partner ook overlijdt.

Wanneer heb ik een testament nodig?

Wilt u dat uw kinderen meteen hun deel krijgen? Of wilt u dat uw partner alleen het huis krijgt en verder niets? Dan is een testament echt nodig. Ook in de volgende situaties kan het verstandig zijn een testament op te maken:

- Als u of uw partner uit het buitenland komt;
- Als één van u een eigen bedrijf heeft;
- Als u kinderen uit een eerdere relatie hebt of als er binnen de familie problemen zijn.

Daarnaast kunt u een persoon aanwijzen (executeur) die de regelingen in het testament gaat uitvoeren.

Erfgenamen aanwijzen

In uw testament bepaalt u zelf wie erfgenaam is en wie niet. U mag iedereen aanwijzen, dus ook een goede vriend, een vereniging of een goed doel. Ook kunt u in uw testament wettelijke erfgenamen onterven. Dit kunnen zelfs uw partner en (klein)kinderen zijn. In een uitsluitingsclausule kunt u laten opnemen dat uw erfgenamen de erfenis niet hoeven te delen met hun (ex-)partners. U kunt in uw testament ook een vruchtgebruik instellen. U geeft dan bijvoorbeeld uw partner het recht om gebruik te maken van uw woning of een bankrekening.

Testament aanpassen

Heeft u eenmaal bij de notaris een testament laten maken dan blijft dat altijd geldig. Mocht u zich later bedenken, dan kunt u uw testament altijd aanpassen. Hiervoor moet u naar de notaris.

Begrippenlijst

bewindvoerder	De persoon die voor uw financiële zaken zorgt als u dat niet meer zelf kunt.
curator	De persoon die financiële en medisch-persoonlijke beslissingen voor een ander neemt.
executeur	De persoon die u in uw testament benoemt om uw nalatenschap af te handelen.
gevolmachtigde	De persoon die bevoegd is namens een ander te handelen.
mentor	De persoon die voor de medische en persoonlijke zaken zorgt van iemand die dat niet meer zelf kan.
toezichthouder	De persoon aan wie de gevolmachtigde rekening en verantwoording aflegt.
vruchtgebruik	Het recht om goederen of geld van iemand anders te gebruiken.
wilsbekwaam	Iemand die zelfstandig zijn beslissingen kan nemen.

Meer weten?

Op onze website, www.notaris.nl, vindt u meer informatie over het (levens)testament, de volmacht en over de notaris. Ook over andere onderwerpen, zoals over trouwen, geregistreerd partnerschap en samenwonen.

Heeft u na het lezen van dit boekje nog vragen? Ga dan naar een notaris bij u in de buurt. U kunt ook bellen naar de Notaristelefoon iedere werkdag tussen 9.00 en 14.00 uur. Telefoon (0900) 346 93 93 (€ 0,80 per minuut).

Versie: mei 2013

**Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie**

Postbus 16020
2500 BA Den Haag

Je regelt het bij de notaris

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie